

Linqvistik interferensiyanın növləri

Səyanə Mövsüm qızı Bağırova

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,

Azərbaycan Dillər Universiteti

E-mail: sayanamovsum@gmail.com

Rəyçilər: filol.ü.e.d., prof. F.Y. Veysəlli,
filol.ü.f.d., dos. S.B. Mustafayeva

Açar sözlər: linqvistik, interferensiya, dil, ünsiyyət, müsbət, mənfi, keçid

Ключевые слова: лингвистический, интерференция, язык, общение, позитив, негатив, переход

Key words: linguistic, interference, language, communication, positive, negative, transition

Elmi ədəbiyyatda dillərin ardıcılığını bildirmək üçün L1 (Dil 1) və L2 (Dil 2) atributlarından istifadə olunur. L1 birinci dil kimi əksər ölkələrdə adətən ana dili ilə üst-üstə düşür. Digər dillər isə sonradan öyrənilir. Müxtəlifdilli valideynlərin uşaqlarında bunu müşahidə etmək olur. Məsələn, əgər uşağın anası Azərbaycanlı, atası isə belçikalıdırsa, o halda atanın uşaqla ünsiyyəti əsasən ingilis dilində olur. Lakin anasının və dayələrinin ünsiyyəti Azərbaycan dilində olduğundan, uşağın ilk dili (L1) Azərbaycan dili hesab olunur. Uşağın ailəsi İngiltərədə yaşadığından isə onun ikinci dili (L2) ingilis dili olur. Bu da o deməkdir ki, uşaq 12 yaşına kimi evdə Azərbaycandan gələn dayələrin yanında böyüyürdü, günlərinin əsas hissəsini onlarla keçirirdi.

Ata-anaları işdə olduqları müddətdə uşağın dayəsi ilə ünsiyyətdə olduğu dil Azərbaycan dili idi. Bunun nəticəsidir ki, uşaq 19 yaşına çatanda onda birinci dil kimi Azərbaycan dili formalaşır, çünki uşaq dil vərdişlərinin tam formalaşdığı dövrə 12 yaşına qədər onun ən çox ünsiyyətdə olduğu dil Azərbaycan dili idi. Maraqlı burasıdır ki, 18 yaşından sonra Amerikada bir il oxuyub yay tətilinə gələn həmin gənc Azərbaycan dilinin morfem, vurğu və fonem sisteminin reallaşmasında heç bir yayınmalara yol vermirdi. F. Veysəlli yazır ki, bu cür vəziyyətlərə xarici ölkədə yaşayan istənilən ailədə rast gəlmək olar. Bu insanların dil öyrənmə vərdişləri ilə əlaqədardır (1, s. 83). F. Veysəlli yazır ki, bu cür dil öyrənmədə təbii ki, çətinliklər mövcuddur. Yəni bu kimi vəziyyətlərdə ana dilində söz seçimində müəyyən çətinliklərlə rastlaşmaq ola bilər və o, bunun normal olduğunu yazır (1, s. 83).

Bu yerdə bir məqamı qeyd etmək yerinə düşər. Tutaq ki, xaricdə yaşan və and dili Azərbaycan dili, ikinci dili isə ingilis dili olan bir uşaq ailəsi ilə Azərbaycanı ziyarət edir. Uşağın beş yaşı var. Bir gün Bakıda nənə-babası ondan xahiş edir ki, o, mətbəxdə gördüyü və ümumiyyətlə ətrafında gördüyü sözləri Azərbaycan dilində deməklə onların ingilis dilində qarşılığını tapıb desin. Burada *qaşiq, süd, kürü, alma* və s. kimi sözlər yer almışdı.

Uşaq çox sözləri tapmaqda çətinlik çəkir və anasından sözləri deməkdə ona kömək etməsini istəyir. Bu vəziyyət sözlərin beyində təmsil olunması ilə əlaqədardır. F. Veysəlli yazır ki, ana dili leksikonunun beyində təmsil olunması (kortikal) məhdud beyin zonası ilə bağlıdır (1, s.84). Belə olduqda üç imkandan danışmaq olar: 1) L1 və L2 üçün zonalar tam üst-üstə düşür; 2) onlar qismən üst-üstə düşür; 3) onlar tamamilə bir-birlərindən ayrı mövcuddur (1, s. 84). D. Kristal yazır ki, hazırda elektrofizioloji metodlar tətbiq olunsada, ikidilliliyin neyrofizioloji əsaslarını tam şəkildə öyrənmək mümkün deyildir (2, s. 9).

Burada ciddi maraq doğuran məsələ yaş həddi və ikinci dil səriştəsi ilə bağlıdır. Uşaq bir növ dillərə həvəs göstərir, həyat-bacada oynayanda öz məninə nəzərə çarpdırmaq istəyir, həm-yaşadlarından seçildiyini göstərməklə qürur duyur. Lakin yetkinlik yaşında ikinci dil daha yaxşı mənimsənilir. Bu sahədə çox tədqiqat aparılsa da, birmənalı cavab hələ yoxdur. Ümumiləşmiş şəkildə demək olar ki, mənimsəmə üçün yaş dövrü deyil, dil səriştəsi həlledicidir. Müşahidələr göstərir ki, birinci dili yaxşı mənimsəyən ikinci dildə də yüksək səriştə nümayiş etdirir. Burada da dəqiq fikir söyləmək çətindir. Bəzi uşaqlar körpəlikdən ikinci dili yaxşı öyrənirlərsə, bəziləri də yetkinlik dövründən sonra daha yüksək səriştə nümayiş etdirirlər (3, s.16).

İkinci xarici dilin öyrədilməsi yeni dildə tələbənin eşitdiyi və gördüyü hər şeyi əhatə edir. Buraya hər şey, məsələn, restoran və mağazalardakı mübadilə, dostlarla söhbət, küçə lövhələri və qəzet oxumaq, eləcə də sinif otağında olan müəllim və tələbə münasibəti kimi müxtəlif diskursiv fəaliyyətlər daxildir, həmçinin sinif otağında olan dil fəaliyyətləri və kitablar da daxildir. Öyrənmə mühitindən asılı olmayaraq, öyrənmənin məqsədi hədəf dilə yiyələnməkdir. Öyrənmənin ikinci dili öyrənmək vəzifəsinə sıfırdan başlayır (ya da ona yaxın) və hədəf dildə dil vahidlərinin qarşılığını müəyyən etmək üçün ana dilində lazım olan dil biliklərindən istifadə edir (4, s. 56). Dil öyrənmənin bu xarakteristikası, davamlı olaraq toplanmış biliklərin uğurlu mənimsənilməsinə və bu bilikləri hədəf dildə təsirli ünsiyyətə gətirib çıxaran uyğun strukturlarda təşkil etməyi tələb edir (5, s. 87). İkidillilik insanın iki dilə nəzarəti kimi başa düşülür, yəni insan hər iki dildə eyni səviyyədə danışmalıdır.

İkinci dili öyrənənlər çox halda hədəf dilinin struktur xüsusiyyətlərini istifadə etməyə çalışırlar, lakin bu məlumatları uyğun, münasib strukturlarda istifadə etməkdə bəzən çətinlik nümayiş etdirirlər. Lakin ikinci dildə məlumatların toplanması və təşkili arasında ciddi bir boşluq olduğu görünür. Bu zaman bir sual ortaya çıxır - ikinci dil öyrənənlər danışmaq və yazmaq üçün hansı dil növlərindən istifadə edirlər? Hədəf dili yazarkən və ya danışarkən (L1), ikinci dil isə suallara cavab vermək üçün (L2) istifadə edirlər. İki dilin strukturları fərqli olduğundan, L2-də nisbətən yüksək səhvlərin baş verəcəyini gözləmək olar və L1-ə L2-nin müdaxiləsi özünü kommunikasiyada daha aydın göstərir.

Dil konseptini, yaxud linqvistik interferensiyanı anlamaq üçün ilk əvvəl "transfer" (keçirmək) konseptini başa düşmək lazımdır. Dil, yaxud linqvistik interferensiya çox halda *transfer* kimi qəbul edilir (6, s. 11). Məlum olduğu kimi, interferensiya fərdin başqa dildə danışdığı zaman ana dilinin danışdığı dilə bütün səviyyələrdə təsiri nəticəsində yayımları ehtiva edir. İnterferensiya həm neqativ, həm də pozitiv ola bilər. *Neqativ transfer* hədəf dilin istifadəsi zamanı rast gəlinən çətinlikləri əks etdirir. Bu cür çətinlik əsasən hədəf dilin and dillə bərabər işlədildiyi zaman rast gəlinir. *Müsbət transfer* isə dil öyrənmənin asanlaşdırılması anlamını verir. Bu zaman Dil 1 və Dil 2 arasında oxşarlıq ön plana çıxarılır (7, s.13). Beləliklə də dil, yaxud linqvistik interferensiya ana dilin hədəf dilə keçimin təmin edən *keçid* (transfer) hesab edilir. Məsələn, ingilis dilində danışarkən azərbaycanlıların kipləşən-partlayışlı dilönü samitlərini apikal deyil, dorsal tələffüz etməsi dediyimizə bariz nümunədir. Azərbaycan dilində dilönü samitləri dorsaldır, yəni bu samitlər dilin kürəyində formalaşır. İngilis dilində isə həmin samitlər dil ucunun fəallığı ilə xarakterizə olunur (1, s. 85).

Qeyd etdiyimiz kimi, interferensiyanın iki növü mövcuddur: pozitiv və neqativ (8, s. 56). Ana dili və hədəf dil arasında fərq nə qədər çox olarsa, neqativ interferensiya da o qədər çox müşahidə edilir. Məsələn, ingilis və ispan dillərində nümunələr verək. Məlum olduğu kimi, ingilis dilində həftənin günlərinin əvvəlində *on* sözünü istifadə olunur. Məsələn: /He is going to the beach *on* Sunday// (O, bazar günü çimərliyə gedir). İspan dilində isə *on* sözünün yə-

rinə müəyyənlik artıqlı işlədilir. Nümunəyə baxaq: /Se va a la playa el domingo// Müşahidələr göstərir ki, ingilis dilini ana dil kimi danışan təcrübəsiz ispan tələbələri zəruri olmadığı halda sözləri istifadə edərək transfer səhvi edə bilərlər, çünki onlar ingilis dilində *on* sözlərini işlətməyə vərmiş ediblər. E. Kellermanın qənaətinə görə, ikinci dildə danışan tələbələr üçün bu cür səhv etmək təbii hesab edilir. Neqativ transferə ingilis dilini öyrənən alman tələbələrin də danışığında rast gəlmək olur (8, s.11).

Məsələn: alman dilində *məlumat* (ingilis dilində *information*) cəmdə “*informationen*” şəklində yazılır. Alman tələbələri çox zaman ingilis dilində də demək olar ki, həmişə səhv variant olan “*informations*” neqativ transferini istifadə edirlər. Məsələn daha ümumi cəhətdən nəzərdən keçirən C. Askedal yazır ki, bütün yeni öyrənmə üsulları adətən əvvəlki öyrənməyə əsaslanan transferi əhatə edir (10, s. 219).

M. Barnes və digərləri yazırlar ki, pozitiv transfer əsasən oxşar dil vahidləri arasında baş verəndən onu müşahidə etmək çox zaman asan olmur və odur ki, o, çox müzakirə olunmur (11, s. 190). Buna baxmayaraq, onlar da öyrənilən dilə təsir göstərə bilər. Ümumiyyətlə, iki dil bir-birinə nə qədər çox yaxın olarsa, bir o qədər müsbət köçürmə baş verir. Məsələn: alman dilini öyrənən ingilis alman dilində istənilən sözü asanlıqla təxmin edə bilər, lakin təbii ki, hər hansı cümlə qurarkən söz sırasında, mənalarda bariz fərqlər qaçılmaz olacaqdır.

Dil interferensiyası müxtəlif baxımdan təhlil edilir. L. Beebe yazır ki, məhdud mənada dil müdaxiləsi, öyrənənin ana dilinin qaydalarının xarici dilə köçürülməsi meylini özündə birləşdirir - bu ikinci və ya üçüncü dil də ola bilər (13, s. 231). Bundan əlavə, psixolinqvistik baxımdan dil müdaxiləsi dil vərmişlərinin və bacarıqlarının ana dilindən başqa xarici dilə mənfi ötürülməsi kimi də müəyyən edilir (13, s. 433).

Linqvistik baxımdan neqativ transfer bir neçə növə bölünür: a) leksik cəhətdən neqativ transfer, b) sintaktik neqativ transfer, 3) *chinglish* ifadələr (bu ifadənin izahını irəlidə açacağıq).

1. Leksik qatda müşahidə olunan neqativ transfer

Dilin morfoloji həm ayrılıqda, həm də daha böyük dil vahidlərinin tərkibində, yəni leksiklərdə birləşərək ünsiyyətə daxil olurlar. Ənənəvi dilçilikdə sözlər qruplaşdırılır: *isim, sifət, say* və s. Bu qruplaşmanı müəyyən əlamətlər əsasında həyata keçirirlər. F. Veysəlli yazır ki, hər bir formaya sabit mənənin uyğun gəlməsi hər bir sözün əsas kateqoriyalı əlaməti sayılır (15, s. 139). Xarici dili, xüsusilə ingilis dilini ikinci xarici dil kimi öyrənən tələbələr istənilən nitq hissəsində etdikləri səhvlə leksik neqativ köçürməni reallaşdırırlar. Bundan əlavə, ingilis dili geniş əvəzlilik sistemi ilə tanınır. Buraya daxildir: şəxs əvəzlilikləri, yiyəlik əvəzlilikləri, qayıdış əvəzlilikləri, qarşılıq əvəzlilikləri, işarə əvəzlilikləri, sual əvəzlilikləri, nisbi əvəzliliklər və qeyri-müəyyən əvəzlilikləri (16, s. 11). Əvəzliliklərin işlədilməsi zamanı da xarici dili öyrənən tələbələrin danışığında, yaxud yazısında leksik neqativ transfer müşahidə etmək mümkündür.

İngilis dilində olan cümlələrin çoxu mübtəda və xəbərdən təşkil olunur. Cümlənin qrammatik cəhətdən düzgün təşkil olunmasında xəbərin rolu böyükdür və xəbərin düzgün işlədilməsi, yaxud xəbərdə edilən səhvlər cümlənin əsasını dəyişə bilər və bu zaman edilən interferensiya leksik cəhətdən edilən neqativ transfer hesab olunur. Odur ki, xəbər ingilis dilində əvəzlənməz cümlə üzvü hesab olunur.

Leksik transfer əsasən sözlərdə müşahidə olunur. Məlumdur ki, söz semantik vahiddir və hər bir sözün konkret mənası vardır. Düzgün mənada işlədilməyən söz yanlış anlaşılmağa səbəb ola bilər. Bundan əlavə, söz düzgün tələffüz edilməlidir. F. Veysəlli sözü fonetik cəhətdən də formalaşmış bütöv hesab edir və onun vahid vurğusu olmasını iddia edir (15, s. 142).

Dilçilər sözün başqa vahidlərdən ayrılıb işlənilməsi bildiyini irəli sürürlər (15, s. 142). Sözün mənasını müəyyən edərkən ilk əvvəl semantik kriteriyaya diqqət verilir. Çünki söz təklikdə mənaya malik olan dil vahidi hesab edilir (15, s. 142). F. Veysəllinin sözün mənası ilə bağlı maraqlı fikirləri var. Bu alimin qənaətinə görə heç də hər bir söz yalnız bir mənə ifadə etmir. Məsələn, Azərbaycan dilində “çəkmək” sözü bir neçə mənə ifadə edə bilər: 1) siqaret çəkmək; 2) araba çəkmək; 3) xəcalət çəkmək və s.

Alman dilində /Weib/, /Frau/, /Junge/ sözləri qadını bildirir, lakin birinci halda arxaik söz kimi və ümumi şəkildə qadını, ikinci halda kişiyə qarşı qoyulmaqla konkret qadın cinsini bildirir və yaxud həyat yoldaşı mənasını da ifadə edə bilər. Üçüncü söz isə çox cavan qadını bildirir. Beduinlərdə müxtəlif dövə növlərini bildirmək üçün çoxlu söz vardır. Onları bir sözlə başqa dildə vermək olmur (7, s.90). Digər tərəfdən, ingilis dilində /sit down/ (oturmaq) və /stand up/ (ayağa durmaq) sözləri ayrı-ayrılıqda bir mənə, frazeoloji birləşmə daxilində isə tamamilə fərqli mənə ifadə edə bilər. Ümumiyyətlə, frazeoloji birləşmələri, yaxud idiomları ayrı-ayrı komponentlərdən hasil etmək qeyri-mümkündür. Odur ki, bütün bu qeyd edilən vəziyyətləri nəzərə alsaq, dildə - yazıda, danışmada leksik transferlərin mövcud olması və onların dil öyrənmələr üçün neqativ təsirlərinin olması heç də təəccüblü hesab edilməməlidir. Qeyd edək ki, linqvistik ədəbiyyatda neqativ transferi “ saxta dostlar” (false friends) adlandırırlar (17, s. 225).

Leksik neqativ transferə aid nümunəni norveç dilindən vermək istədik. Zaman-zaman norveçlilər də “saxta dostlarla” üzləşməli olurlar. Məsələn: həm ingilis, həm də norveç dilində /time/ sözü yazılı formada üst-üstə düşür. Lakin norveç dilində /time/ sözü *vaxt*, *zaman* mənasını deyil, sırf /saat/ (ingilis dilində *hour*) mənasını verir. Yaxud ingilis dilində məsdər /to/ ədatı, yaxud /to/ sözünü və norveç dilində /to/ sayı. Bu leksik vahidlər ingilis dilini öyrənən norveçli tələbələr üçün çaşdırıcı ola bilər (10, s. 219).

Digər nümunə. Baxmayaraq ki, rus və ingilis dilləri fərqli dil ailələrinə mənsubdur, bu dillərdə də “saxta dostlara” rast gəlmək olur. Məsələn: rus dilində /аккуратный/ (akkuratnyi) (səliqəli; nizamlı) sözünün tələffüzü ingilis dilində olan /accurate/ (dəqiq) sözünün tələffüzü ilə oxşarlıq təşkil edir. Lakin hər iki söz tamamilə fərqli mənədadır. Bu yerdə sözlərin fonetik tərkibi ön plana çıxır. Hər bir söz fonetik bütöv hesab edilir. Elə dillər var ki, (məsələn türk dilləri), onlarda vurğu həmişə eyni hecanın üstünə düşür (15, s. 143).

Deməli belə dillərdə vurğu söz sərhədini bildirir. Çex dilində vurğu həmişə birinci hecanın, polyak dilində axırdan əvvəlki hecanın, Azərbaycan dilində sözün axırıncı hecasının üzərinə düşür. Vurğu fərqliliyini əsasən Britaniya və Amerikan ingilis dilində daha aydın görmək olur.

Əksər hallarda Britaniya və Amerikan variantları arasındakı vurğu müxtəlifliyi iki, üç, dörd və beş hecalı sözlərdə rast gəlinir və sözdəki vurğu birinci dərəcəli vurğu bölgüsü ilə maraqlıdır (13, s.433).

Britaniya variantı

'Tribune

'Plateau

“ate” hissəciyi ilə bitən ikihecalı fellərdə birinci dərəcəli vurğu Amerikan variantında birinci hecaya, Britaniya variantında isə ikinci hecaya düşür. Məsələn:

Britaniya variantı

Dic' tate

Fru' strate

Amerikan variantı

tri' bune (tribuna, kürsü)

pla' teau (yayla)

Amerikan variantı

'dictate (diktə etmək)

'frustrate (alt-üst etmək, pozmaq)

Üçhecalı sözlərdə birinci dərəcəli vurğu Amerikan variantında ikinci hecaya, Britaniya va-

riantında isə birinci hecaya düşür. Məsələn:

Amerikan variantı

Britaniya variantı

Com' posite

'composite (birləşdirilmiş, qarışıq)

Beşhecalı sözlərdə birinci dərəcəli vurğu Amerikan variantında üçüncü hecaya, Britaniya variantında isə birinci hecanın üzərinə düşür. Məsələn:

Amerikan variantı

Britaniya variantı

Custo' marily

'Customarily (adətən)

Momen' tarily

'Momentarily (anidən, ani)

Orfoqrafiya. "our" hissəciyi ilə bitən sözlər Amerikan orfoqrafiyasında "or" hissəciyi ilə bitmiş formada qarşımıza çıxır (əgər "our" hissəciyi vurğusuz vəziyyətdədirsə).

Britaniya variantı

Amerikan variantı

colour

color (rəng)

neighbour

neighbor (qonşu)

Eləcə də "re" sonluğu "er" hissəciyi ilə əvəzlənir. Nümunə üçün göstərək:

Britaniya variantı

Amerikan variantı

litre

liter (litr)

theatre

theater (teatr)

Britaniya variantında "ise" sonluqlu fellər Amerikan variantında "ize" sonluğu ilə əvəzlənir. Məsələn:

Britaniya variantı

Amerikan variantı

advertise

advertize (elan vermək)

Amerikan variantında bəzi sözlər var ki, ümumilikdə cəm formada işlənir. Lakin Britaniya variantında bu sözlər sayılmayan isimlər hesab olunur və cəm şəkilçisi ("s", "es") qəbul etmir. Nümunə üçün "accomodation", "research" sözlərini göstərə bilərik.

Digər nümunələr:

1) *Amerikan variantı.* The number of hotel accomodations is increasing. (Otel binalarının sayı artır.)

Britaniya variantı. The number of hotel accomodation is increasing. (Otel binasının sayı artır.)

2) *Amerikan variantı.* The official researches was carried out. (Rəsmi araşdırmalar yerinə yetirildi.)

Britaniya variantı. The official research was carried out. (Rəsmi araşdırma yerinə yetirildi.)

Britaniya variantında feilin tək və ya cəm formasıyla işlənə bilən bir sıra söz var ki, bunlar Amerikan variantında hər zaman feilin tək formasıyla işlənir. Məsələn: army (qoşun), committee (komitə), crowd (izdiham), family (ailə), management (idarəetmə), party (şənlik), the public (camaat), team (komanda), union (ittifaq) və s.

Avstraliya variantı özünün danışıqda işlənən xüsusi söz və ya ifadə külliyyatı ilə maraq doğurur. Avstraliya variantı adətən sözlərin qısaldılmış formada işlənməsiylə xarakterizə olunur. Bəzi hallarda "ie" sonluğu "o" ilə əvəz olunur. "smokie" yerinə "smoko" sözü işlənir. "Beautiful" (gözəl) sözü isə "beaut"la əvəzlənir. Avstraliya kinosunun, televiziya proqramlarının hazırkı məşhurluğu bu kimi sözlərin Britaniya əhalisi tərəfindən mənimsənilməsinə, danışıqda istifadə olunmasına gətirib çıxarır.

Məqalənin aktuallığı. Aktuallıq linqvistik interferensiyanın öyrənilməsi, fərqləndirilməsi və müəyyən edilməsi ilə bağlıdır.

Məqalənin elmi yeniliyi. Elmi yenilik müasir dilçilikdə interferensiyanın növlərinin öy-

rənilməsindən ibarətdir.

Məqalənin praktik əhəmiyyəti və tətbiqi. Məqalədə tədqiq edilən vasitələr tələbələr, müəllimlər, tədqiqatçılar və digər hərbi sahə ilə maraqlanan şəxslərin düzgün istifadəsinə yardımçı ola bilər.

Ədəbiyyat

1. Veysəlli F.Y. Koqnitiv dilçilik: əsas anlayışları və perspektivləri. Bakı: Mütərcim, 2015.
2. Crystal D. The English Language. UK: Penguin Books, 1988.
3. Crystal, D. The Language Revolution. Cambridge: Polity, 2004.
4. Ellis, R. Second Language Acquisition. Oxford: Oxford University Press, 2007.
5. Barnes, M and Eivind Weyhe. 'Faroese' in E. König and J. van der Auwera (eds.) Germanic languages. London: Routledge: 190-218.
6. Richards J. Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics. Bei Jing: Foreign Language Teaching and Research Press, 2000.
7. Gass, S. and L. Selinker. Language Transfer in Language Learning. Rowley, Mass.: Newbury House, 1983.
8. Kellerman, E. 'Aspects of transferability in second language acquisition. Chapter 1: Crosslinguistic influence: a review'. Unpublished manuscript, University of Nijmegen, 1987.
9. Odlin, T. Language Transfer—Cross-Linguistic Influence in Language Learning. Shang Hai: Shang Hai Foreign Language Education Press, 2001.
10. Askeidal, J. O.. 'Norwegian' in E. König and J. van der Auwera (eds.) Germanic languages. London: Routledge: 1994, 219-270.
11. Barnes, M and Eivind Weyhe. 'Faroese' in E. König and J. van der Auwera (eds.) Germanic languages. London: Routledge: 190-218.
12. Beebe, L. 'The influence of the listener on code-switching'. Language Learning 27: 1977, 331-339.
13. Beebe, L. 'Sociolinguistic variation and style-shifting in second language acquisition'. Language Learning 30: 1980, 433-437.
15. Veysəlli F.Y. Dilçiliyin əsasları. Bakı: Mütərcim, 2013.
16. Wei, Y. Q. & Li, J. (1998). New Testament. Tian Jin: Tian Jin Peoples Publishing House.
17. Veysəlli F.Y. German dilçiliyinə giriş., Bakı: Təhsil NPM, 2003.
18. Bengelil, N.F. and T.S. Paribakht. 'L2 Reading Proficiency and Lexical Inferencing by University EFL Learners'. The Canadian Modern Language Review / la revue canadienne des langues vivantes 66 (2): 2004, 225-249.

С.М. Багирова

Виды лингвистического интерференции

Резюме

В статье рассматриваются виды языковой интерференции. В нем говорится, что языковая интерференция (также известная как интерференция L1, лингвистическая интерференция, кросс-лингвистическая интерференция или перенос) - это влияние перво-

го языка изучающих язык на их производство изучаемого языка. В статье также широко проанализированы два вида языковой интерференции (положительная и отрицательная).

S.M. Baghirova

The kinds of the linguistic interference

Summary

The article deals with the kinds of the linguistic interference. It states that language interference (also known as L1 interference, linguistic interference, cross-linguistic interference or transfer) is the effect of language learners' first language on their production of the language they are learning. The two kinds of the linguistic interference (positive and negative) have been widely analyzed in the article as well.

Redaksiyaya daxil olub: 08.02.2021